

ката за следващото. А люлката бе първобитна, издълбана сякаш в дънера на някой орех, без була и украси, ала никога не оставаше празна.

Нана беше все още хубава жена, с кестеняви очи на добро куче, кичурче косми в десния ъгъл на устата и низка, отпусната гръд. В тоя дом всичко ^й бе поверено, заедно с децата, които спяха с нея и които тя мъкнеше подире си, когато отиваше да пазарува. Ако работеше ден и нощ тя правеше това доброволно: ходеше да носи вода от чешмата, да пере дрехите далече, където намереше някое поточе, пресяваше брашното и замесваше, заедно със стопанката, пшеничения и ечемичен хляб; ходеше да чука маслините на чифлика, да събира в гората жельди за прасето; тя цепеше дърва, хранеше коня, дори премиташе улицата пред къщи, защото общината не се грижеше за това; а по време на гроздобер тъпчеше гроздето с яките си боси крака, чиято кожа изглеждаше като ошавена. А господарят пазеше заплатата й, като я внасяше под лихва. Когато била на двадесет години и била хубава, русичка мома, зловните хора разправяли, че господарят имал слабост към нея, ала това били само приказки и времето ги разнесло.

Ето тя сега внимателно вари млякото на малката печка, която се отделя встрани от голямата фурна; по случай добиването на младенеца тя си е сложила обувки, но разбира се без чорапи, готова за всякаква поръчка; тънка бръчка пресича челото й, а ушите й са разперени като на зайк. Отговорността в къщи сега лежи изцяло върху нея, и тя изпълзва това да си сръбне някоя чашка кафе повече, едничката й страст.

Децата идват едно по едно да пият мляко с кафе в кръглите гледжосани чаши, с червени и жълти шарки: Дори и големите, момчетата, които посещават вече гимназията на малкото градче.

Най-големият, Сантус, е красив младеж с тънък профил и големи сиви, примесени с небесен цвят очи, бялото на които изглежда синкаво; той има замислено изражение, пълно с достойнство, облича се вече с известна изисканост и, докато пие млякото си, преглежда за последен път урока по латински. Събитието в къщи нито го изненадва, нито го смущава.